

N:o 8.

Af herr **Ol. Andersson** i Hasselbol, om ändrad lydelse af § 22 i förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m. den 29 maj 1885.

Det finnes säkert ingenting uti vårt land, som varit orsak till så mycket ondt som rusdryckerna och isynnerhet bränvinet. Sällan, om någonsin, har en öfvertygelse så allmänt och otvetydigt uttalat sig som under de senare åren här i Sverige om nödvändigheten af kraftiga åtgärder mot det fysiska, ekonomiska och sedliga förderf, hvarmed det omåttliga bruket af starka drycker hotar nationen. Tänkarens forskning och den olärdes oförvillade känsla hafva kommit till samma slutfölgd, nemligen att bränvinet icke eger något närande värde, meddelar inga förnyande krafter, intet ökadt själsarbete, utan, tvärt om, genom denna dryck slappas energien och lusten för arbete och, hvad som ändock är värre, det förslöar den omåttliges sinnen, är orsak till mycken fattigdom och lidanden af mångfaldiga slag, fängelse och mord; hvarföre den dag icke borde vara långt aflägsen, då bränvinet blefve förvisadt till apoteken för att endast användas till tekniska och medicinska ändamål.

Mot detta onda, denna samhällskräfta, hafva nykterhetsvännerna nu kämpat i många och långa år, och deras arbete har krönts med goda frukter, men deras ädla bemödanden behöfva understödjas af den lagstiftande församlingen.

Största hindret för bränvinets utrotande torde vara den stora inkomst, utminuteringen och försäljningen deraf inbringa, som torde bland annat bevisas deraf, att, sedan landskommunerna icke hafva direkt inkomst af bränvinsförsäljningen, de allt mer och mer sätta sig emot försäljningen af

denna förderfbringande dryck inom sina församlingsområden. Något liknande skulle säkert äfven inträffa i städerna, derest icke den stora inkomsten vore så lockande.

Att städernas andel af utskänkings- och försäljningsafgifterna äro oskäligt höga, synes tydligt framgå af senast utkomna bidrag till Sveriges officiella statistik rörande kommunernas fattigvård och finanser, äfvensom finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrås berättelse för tillverkningsåret 1885—1886, då städernas vinst var 3,235,611: 80, som kommer på hvarje individ af städernas befolkning med 3 kronor 88,2 öre, och landsbygdskommunernas vinst 727,079: 20 eller på hvarje individ 18,6 öre, som är $21\frac{1}{2}$ gånger mindre än för stads individ.

Jag tror att nykterhet och rättvisa bäst befrämjades, om så väl tillverknings- som försäljningsskatten å bränvinet inflöte till statskassan, men som det skulle blifva en allt för stark rubbning i städernas ekonomi att på en gång öfverflytta försäljnings- och utminuteringskatten till statskassan, så vill jag härmed, på grund af det anförda, endast vördsamt föreslå, det Riksdagen för sin del behagade förändra § 22 i Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 29 maj 1885 till följande förändrade lydelse:

§ 22. De afgifter som etc. — — — — lika.

För Stockholms stad:

Sex tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden fem tiondedelar; två tiondedelar ingå till statskassan; återstoden insättes i statskontoret.

För annan stad, som ej deltager i landsting, då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:

fem tiondedelar tillfalla staden; två tiondedelar ingå till statskassan; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insätts i statskontoret;

Då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

fyra tiondedelar tillfalla staden; tre tiondedelar ingå till statskassan; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insätts i statskontoret.

För stad, som deltager i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:
tre tiondedelar tillfalla staden; två tiondedelar ingå till statskassan; två tiondedelar tillfalla länets landsting;

en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insättas i statskontoret;

b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

två tiondedelar tillfalla staden; tre tiondedelar ingå till statskassan; två tiondedelar tillfalla länets landsting; en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap; två tiondedelar insättas i statskontoret;

öfriga delar af paragrafen lika.

Skulle med anledning af detta förslag några vidare ändringar i kongl. förordningen vara af nöden, behagade utskottet godhetsfullt derom draga försorg.

Anhålles ödmjukast om remiss till vederbörligt utskott.

Stockholm i januari 1890.

Olof Andersson,
från Vermland.